

KÖNCZEI György

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézet

konczi.gyorgy@barczi.elte.hu

<https://orcid.org/0000-0002-5036-027X>

<https://doi.org/10.31287/FT.en.2025.16>

Article published: 30th June, 2025

Adolf D. Ratzka: A Member of the Great Generation

Five—past and future—mosaic elements

Abstract

Dr. Adolf Ratzka, one of the most meaningful disability activists of our time passed away on the 21st of July, 2024. Family members, friends and colleagues gathered on the 21st of January, 2025, to honour his legacy. The Hungarian Disability Studies community was represented at the event by György Könczei.

Keywords: Independent Living, Adolf Ratzka, disability rights

Adolf D. Ratzka: A nagy generáció tagja

Öt – múlt és jövőbeli – mozaikelem

Absztrakt

Dr. Ratzka Adolf, korunk egyik legjelentősebb fogyatékoságügyi aktivistája 2024. július 21-én hunyt el. Családtagjai, barátai és kollégái 2025. január 21-én gyűltek össze, hogy tisztelegjenek öröksége előtt. A hazai fogyatékoságtudomány közösségét Könczei György képviselte az eseményen.

Kulcsszavak: Önálló Életvitel, Adolf Ratzka, fogyatékoság, fogyatékos emberek jogai

Adolf D. Ratzka: A Member of the Great Generation

Five—past and future—mosaic elements

We first met at their home in 1993, following his invitation. This was the beginning. Afterwards if Adolf asked me to support him in anything, I did so. And *vice versa*...

First. He was a certain role model for me. In 2004, in the States, I decided to found and make a Hungarian Disability Studies online library (it was disabilityknowledge.org), something like the library of independentliving.org. It worked, although after some years I had to come to the conclusion, that it would never reach the level, the richness of the one that Adolf made. He was much better in fund-raising, worldwide networking than I ever could be.

Second. In 1998, I had to argue in favor of the need for anti-discriminatory legislation at the Council of Europe. But we did not have enough evidence that time. Adolf, using his wide network, helped me a lot in the process of collecting evidence for the study.

Third. We invited Adolf in the mid 2000s to a really important scientific conference. This time his answer was no. No, because he had already done a lot for the Hungarian movement, even had many friends, but at that time he had another invitation from a country he never visited before. He found it more important to support that independent living movement. I felt sorry, but respected his decision highly.

Fourth. Adolf served as a member of the Founding Advisory Board of the *Hungarian Disability Studies* periodical since 2009. Following the wish of young DS researchers at our Faculty, we invited Adolf as the keynote speaker for our Conference on Disability Studies in 2022. He accepted the invitation, but unfortunately could not join us in November 2023...

Fifth. At our university, we have taught *Disability History* for many years. There has always been space in this subject for showing the scientific results of Adolf Ratzka, and even his role and results in STIL and the worldwide movement. I am convinced, it will be so in the future too.

THE PICTURE IS A COVER PAGE OF THE *HUNGARIAN JOURNAL OF DISABILITY STUDIES & SPECIAL EDUCATION* (2024/1).

Intro

Adolf Ratzka online búcsúztatására 2025. január 21-én a késő délutáni, koraesti órákban került sor. A szerte a világból, minden földrésről összesereglett 70 ember – harcostárs, szakember és rokon – zöme beszélt is. Az alkalmat az általa évtizedekkel ezelőtt alapított, stockholmi Independent Living Institute (ILI) szervezte, felesége, Dorothea nyitotta meg, lányuk, Katharina zárta, és utódja az ILI élén, Jamie Bolling moderálta. A jelenlévő számára világos lett, hogy Adolfnak vagy 100 útja is lehetett szerte a világban, hogy az önálló életvitelt és az önérvényesítést hirdesse a Sorstársaknak, és támogassa őket a legkülönbébb küzdelmeikben. Mindezt úgy, hogy a négy végtagja mellett a tüdejét is derékba kapta már kiskorában a polio. Megosztásra került a *Tribute to Adolf Ratzka* című rövidfilm is.

A sok elhangzott élmény, vicces vagy tanulságos történet hibátlanul rajzolta ki Adolf karakterét, humorát. A legjellemzőbb talán mind közül az volt, ahogyan egy unokatestvér elbeszélte, hogy Adolf az egyik első, távoli földrészre tett útjáról – mert ő és a testvére meglehetősen kicsik voltak még akkor – hozott nekik egy kitömött krokodilt. Ez azóta is megvan, és mostanában az ő gyermekei nyuvasztják. (Adolf Ratzka, amikor meglátta a kitömött krokodilt, nem arra gondolt, hogy ez innét Németországba aligha tud majd elkerülni, hanem azon spekulált, hogy miként tudja majd ezt a nem kicsi feladatot megoldani).

